

László
nagyváradai megyés püspök körlevele

III. / 2018

Nr. 1481/2018.

PAPI LELKIGYAKORLAT

Az előző év utolsó körlevelében (OCirc VI./2017), a *Lelkipásztori programok 2018-ban* cím alatt közöltem a papi lelkigyakorlat tervezett időpontját is. Ennek értelmében **2018. július 9-13. között** a sólyomkővári plébánia vendégházába várjuk azokat a Paptestvéreket, akik ebben az évben az egyházmegye szervezésében sorra kerülő lelkigyakorlaton szeretnének részt venni. A lelkigyakorlat hétfőn este 18.00 órakor szentmisével kezdődik, és pénteken reggel 8.00 órakor szentmisével fejeződik be. A lelkigyakorlat moderátora Ft. Dr. Kovács Zoltán, az esztergom-budapesti főegyházmegye irodaigazgatója. Kérem azon Paptestvéreimet, aki máshol végeznek lelkigyakorlatot, az ilyenkor szokásos igazolást hivatalomnál szíveskedjenek leadni.

* * *

Nr. 1482/2018.

NYÁRI MUNKASZÜNET A PÜSPÖKI HIVATALBAN

Amint arról már értesítettük a Főtisztelendő Paptestvéreket, ismételten felhívjuk szíves figyelmüket, hogy **2018. július 16-28. között** a Püspöki Hivatal irodái zárva lesznek. Bármilyen sürgős ügy esetén a következő telefonszámon vagyunk elérhetőek: 0757-061851.

* * *

Nr. 1483/2018.

CSALÁDOK VILÁGTALÁLKOZÓJA DUBLINBAN

Szentatyánk, Ferenc pápa meghívására idén az írországi Dublinban szervezik meg a Családok Világtalálkozóját. Örömmel értesíthetem Paptestvéreimet, hogy felhívásomra válaszolva három házaspár és két Paptestvér fogja képviselni egyházmegyénket a **2018. augusztus 20-26. között** zajló eseményen. Imáinkkal kísérjük őket, és ajánljuk családjainkat Isten szerető gondoskodásába.

Nr. 1484/2018.

IFJÚSÁGI PROGRAMOK A NYÁR FOLYAMÁN

„*Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál Istennél.*” (Lk 1,30) mottó jegyében szervezik meg az Országos Katolikus Ifjúsági Találkozót **2018. július 25-29.** között Szatmárnémetiben, ahol egyházmegyénk fiataljai is jelen lesznek.

2018. július 29-augusztus 4. között az egyházmegye 50 fős csoportja részt vesz a Rómában tartandó Nemzetközi Ministránszarándoklaton, melynek mottója „*Keresd a békét, és járj a nyomában*” (Zsolt 34,15b). A zárándok-hét csúcspontja természetesen a Szentatyával való találkozás: Ferenc pápa kedden, 2018. július 31-én kihallgatáson fogadja a XII. Római Nemzetközi Ministránszarándoklat résztvevőit.

2018. szeptember 29-én kerül megrendezésre a IX. Egyházmegyei Ministránstalálkozó, melynek ismét a margittai római katolikus egyházközség ad otthont.

Tudjuk, hogy ezen kívül számos helyi kezdeményezés valósul meg egyházmegyénk közösségeiben. Tisztelettel kérem Paptestvéreimet, hogy az ifjúság épülésére szervezett programok megfelelő környezetben történjenek, és a fiatalok megfelelő viselkedésére, öltözködésére is fordítsanak figyelmet.

* * *

Nr. 1485/2018.

SZENT LÁSZLÓ CSALÁDI NAP

2018. szeptember 1-én a Püspöki Palota kertjében újra megszervezzük a Szent László Családi Napot. A tervezett program elsősorban a gyermekeknek szól, akiknek szórakoztatásáról a Szigligeti Színház Lilliput Társulata és Táncegyüttese, valamint a Szent László-iskola pedagógusai fognak gondoskodni. Az együttlétre szeretettel várjuk a gyermekeket elkísérő szülőket és nagyszülőket is. A nyári vakáció vége felé, ez a rendezvény is jó alkalom arra, hogy gyermekeinket egy kellemes élménnyel gazdagítsuk. A szervezők szeretettel várják a nagyváradit és a vidéki érdeklődőket!

* * *

Nr. 1486/2018.

REGIONÁLIS EUCHARISZTIKUS TALÁLKOZÓK

Egyházmegyénkben a nyár folyamán tovább folytatjuk a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való felkészülésünket a már meghírdetett regionális találkozók keretében. Egy előző körlevelemben (OCirc VI./2017, nr. 2715) megjelölt beosztás szerint a soron következő találkozó **2018. augusztus 30-án** Érmihályfalván lesz. Szlovák nyelvű híveinket **2018. szeptember 26-án** Magyarpatakra várjuk, hogy az Eucharisztia forrásából merítve megerősödjünk lelki utunkon. Kérem Főtisztelendő Paptestvéreimet, megfelelő előkészülettel érkezzenek ezekre a találkozókra, hogy híveink ezáltal is megtapasztalják a lelkipásztorok szeretetét és gondosságát.

Nr. 1487/2018.

MÁRIA-ZARÁNDOKLATOK

A nyári időszakban és annak vége felé, őseink hagyományhoz híven, mi is a Boldogságos Szűz Mária lábai elé igyekszünk, hogy közbenjárását és oltalmát kérjük saját magunk számára, egyházközségeinkre és az egész egyházmegyére. A máriaradni kegytemplomba Szűz Mária Születésének ünnepén, **2018. szeptember 8-án** zarándokolunk kedves híveinkkel, ahol délelőtt 11.00 órakor szentmisén veszünk részt, majd ezt követően a keresztúti ájtatosságot végezzük el közösen. Egyházmegyei Zarándoklatunkat Szentjobbra **2018. szeptember 9-én** tartjuk, ahol a 11.00 órakor kezdődő szentmisében fejezzük ki Égi Édesanyánk iránti gyermeki tiszteletünket, hálánkat és hozzá való ragaszkodásunkat. Mindkét zarándoklatra nagy szeretettel hívom és várom Főtisztelendő Paptestvéreimet és kérem, bíztassák kedves híveiket, hogy minél nagyobb számban vegyünk részt ezeken.

* * *

Nr. 1488/2018.

KÁPLÁNTOVÁBBKÉPZŐ

Az előző évek gyakorlatához hasonlóan alább közlöm a káplántovábbképző idei tanmenetét, úgy ahogyan azt a Megtestesült Bölcsességről elnevezett Gyulafehérvári Papnevelő Intézet összeállította és a Gyulafehérvári Főegyházmegye is közölte. Tisztelettel kérem az érintett Paptestvéreket, használják ki a felkínált lehetőséget a továbbképzést illetően.

Tájékoztató, információk a továbbképzőről

Időpont: 2018. szeptember 3-7.

Helyszín: Gyulafehérvári Megtestesült Bölcsességről nevezett Szeminárium

Érkezés: szeptember 2-án 20.00 óráig (20.00-tól vacsoralehetőség, aki igényli a vacsorát az bejelentkezéskor jelezze!)

Hazautazás: szeptember 7-én

Programfelelős: Ft. András István rektor/prefektus

Bejelentkezni lehet és kell augusztus 31-én 20.00 óráig a lenti telefonszámokon vagy e-mail címeiken; (ez nagyon fontos lenne a szállás és az étkezés előkészítésnek szempontjából, ezért tisztelettel kérjük a Paptestvéreket, hogy a bejelentkezésre figyeljenek).

Telefonszámok: 0745 770134 – titkárság;

0752 245060 – Ft. András István rektor/prefektus

e-mail: rektor@seminarium.ro; prefektus@seminarium.ro

Témák és könyvészet a mellékletben

Nr. 1489/2018.

ÚJ FŐPÁSZTOR A TEMESVÁRI EGYHÁZMEGYE ÉLÉN

Szentatyánk Ferenc Pápa 2018. május 16-án a temesvári egyházmegye élére Msgr. PÁL József Csaba, resicabányai plébánost és székesegyházi kanonokot nevezte ki. A püspökszentelésre **2018. augusztus 6-án** kerül sor a temesvári Szent György székesegyházban. Kísérjük imáinkkal az új Főpásztort, és kérjük, Isten áldása tegye eredményessé szolgálatát Szent István királyunk örökségében.

* * *

Nr. 1490/2018.

EXKARDINÁCIÓ

Folyó év május 19-i keltezéssel *exkardinációs* iratot adtam Ft. Gábor Elemér Paptestvéremnek, aki az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyébe kérte átvételét. Életére és munkájára Isten áldását kívánom és kérem, ne feledkezzen meg a nagyváradai egyházmegyéről sem, ahol hivatása kibontakozásnak indult és papi képzése történt!

Nagyvárad, 2018. július 2-án,
Sarlós Boldogasszony ünnepén

+Böcskei László
megyés püspök

A KÁPLÁNTOVÁBBKÉPZŐ TÉMAI ÉS KÖNYVÉSZETE

FUNDAMENTÁLIS TEOLÓGIA

Témák

Új vallásosság: vallás Isten és Egyház nélkül?

Az „idők jelei” a II. Vatikáni Zsinaton.

Feszültség a Tanítóhivatal és teológusok véleménye között.

Dominus Iesus és az üdvösség kérdése.

Mária, az Egyház anyja (Ferenc pápa).

Könyvészet

Hans Urs von Balthasar: *Mária az Egyház tanításában és áhítatában*. In: *Jézus és az Egyház anyja*, Prugg Verlag 1987, 5-23.

José Comblin: *Az idők jelei*, in: *Mérleg* 4 (2005) 377-390.

Stefano De Fiores: *Maria nella teologia contemporanea*, Roma 1991, 533-578

Jacques Dupuis: *A kereszténység megújulása a vallásközi párbeszédben*. In: *Mérleg* 4 (2004) 377-389

Rino Fisichella: *Az „idők jelei” mint felhívás az üdvtörténeti ébredésre*. In: *Bagyinszki Ágoston: A hitvallástól a teológiai megalapozásig*, Bp. 2014, 191-206.

Richard R. Gaillardetz: *A katolikus teológia megalapozása*, L’Harmattan Kiadó, Budapest 2011, 169-200.

Kereszty Rókus: *A kereszténység más világvallások között*, SzIT, Budapest 2011, 208-218.

Hans Küng: *Világvallások etikája*, Budapest 1994.

Monforti Grignon Szent Lajos Mária: *Értekezés a Szent Szűz igazi tiszteletéről*, Agapé 2009.

Peter-Zulehner Neuner, Paul M.: *Jöjjön el a te országod*, Kolozsvár 2014, 135-148.

Leo Scheffczyk, Ziegenaus Anton: *Mária az üdvtörténetben*, Budapest 2004, 181-191. 226-235.

Bernard Sesbű: *Mária az egyház hitében – ma*, in: *Távlatok* 48 (2000) 222-229.

Székely Dénes: *Dominus Iesus és az üdvösség misztériuma*. In: *Studia*, 3 (2002) 121-142.

LITURGIKA

I. A rutin veszélye a liturgiában.

Könyvészet

Diósi Dávid: *A szem és a fül böjtje a katolikus liturgiában. Egy kissé másfajta magyarázat*, in: *Marton J.–Diósi D. (szerk.), Katolicitás és etnocentrizmus Erdélyben. Katolikus identitásunk*, Szent István Társulat–Verbum, Budapest–Kolozsvár 2015, 97–107.

Diósi Dávid: *Az istentalálkozás „szentek szentje”: a liturgikus kommunikáció*, in: *Nők az egyházban – Identitás és kommunikáció (Sapientia Füzetek 27)*, Vigilia Kiadó, Budapest 2015, 191–203.

Diósi Dávid: *Nagyszombat avagy Istentalálkozás az „istenfogyatkozásban”? Egy „aliturgikus” nap liturgia-teológiai üzenete*, in: *Teológia* 52 (2018)

II. Korunk individualizmusának veszélye és esélye a liturgiában és a pasztorációban.

Könyvészet

Diósi Dávid: *Egyház és posztmodern. Korunk vallásossága és esztétizáló hajlama*, Szent István Társulat – Verbum, Budapest – Kolozsvár 2012.

Diósi Dávid: *Posztmodern vallásosság? Milyen módon vallásos korunk embere?* in: *Vigilia* 76 (2011), 722–730.

Diósi Dávid: *Az egyszerű alma. „Mese” a posztmodern kor kellős közepéből*, in: *Vigilia* 80 (2015), 93–98.

Diósi Dávid: *Egyházam a posztmodernben. A dialógus-„kényszer” ideje*, Vigilia Kiadó, Budapest 2014.

Diósi Dávid: *„A te arcodat keresem, Uram” (Zsolt 27,8). Puzzle-darabok posztmodern korunk inteneresőiről/-nek*. Vigilia Kiadó, Budapest 2018.

III. Szövegválogatás

Andrei Pleșu: *Despre bucurie în Est și în Vest și alte eseuri*, Editura Humanitas, București 2012.

Andrei Pleșu: *Despre frumusețea uitată a vieții*, Editura Humanitas, București 2014.

Andrei Pleșu: *Despre îngeri*, Editura Humanitas, București 2003 (magyar ford. Az angyalokról, Kolozsvár 2006).

Horia-Roman Patapievici: *Discernământul modernizării*, Editura Humanitas, București 2004.

Horia-Roman Patapievici: *Omul recent*, Editura Humanitas, București 2001.
 Teodor Bakonsky: *Jákob és az angyal*, Kolozsvár 2000.
 Tomáš Halík: *A gyóntató éjszakája. A kishitűség ellentmondásai posztoptimista korunkban*, Kairosz Kiadó, Budapest 2010.
 Tomáš Halík: „*Selig die Fernstehenden*”, in: Theologisch-praktische Quartalschrift 165 (2017), 410–415, 415.
 Tomáš Halík: *Berühre die Wunden. Über Leid, Vertrauen und die Kunst der Verwandlung*, Freiburg–Basel–Wien 2014.
 Tomáš Halík: *Geduld mit Gott. Die Geschichte von Zachäus heute*, Freiburg–Basel–Wien 2014.
 Tomáš Halík: *Nicht ohne Hoffnung. Glaube im postoptimistischen Zeitalter*, Freiburg–Basel–Wien 2014.

EGZEGÉZIS:

Válogatott zsoltárok elemzése és értelmezése

Könyvészet

Ablonczy Dániel: *Zsoltárok könyve I. II.*, Budapest 1998.

Szent Ágoston: *Zsoltármagyarázatok, I.1–60, II. 60–103, III. 104–150*, KPI Pálos Könyvtár Budapest, 2015.

Szent Atanáz: “*Szentelek között élő Atanáz Atyánknak, Alexandria érsekének, Markellinoszhoz intézett levele a zsoltárok értelmezéséről*” in Orosz Atanáz, szerk. *Hetvenes–bibliás és patrisztikus tanulmányok*, Nyíregyháza 2004, 29–48.

Paul Beauchamp: *A zsoltárok világa*, Bencés kiadó, Pannonhalma 2013.

Benyik György: *Zsoltárok, himnuszok, imádságok*, JatPress Szeged, 2009.

Dér Katalin: *A zsoltárok világa*, Mária Rádió Kiadó, Budapest 2008.

Farkasfalvy Dénes OCist: *Zsoltároskönyv*, Szent István Társulat, Budapest ³2006.

Füzes Ádám: *Zsoltár, a liturgia anyanyelve*, Vigília 74 (2008/4) 268–274.

Romano Guardini: *A zsoltárok bölcsessége*, Budai Ferences Plébánia 1999.

Hajdók János: *Zsoltárkönyv*, Budapest 1980.

Jáki Szaniszló: *A zsoltárok imádkozása*, Jel könyvkiadó, Budapest 2003.

Kálvin János: *Kommentár a zsoltárok könyvéhez*, ford. Szabó Miklós, kiadási hely megjelölése nélkül, 2011.

<https://www.scribd.com/doc/69770710/Kalvin-Janos-Kommentar-a-Zsoltarok-konyvehez>

Naftali Kraus: *Dávid zsoltárai*, Budapest 1999.

C.S. Lewis: *A zsoltárok*, Harmat, Budapest 2006.

Oláh Zoltán: *Isten szenvedő szolgálója a 22. zsoltárban*, in *Studia Theologica Transsylvaniensia* Nr. 8, 2006, 141–153.

Oláh Zoltán: *Nincs más javam rajtad kívül (Zsolt 16,2)*, Presa Universitară Clujeană – Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár 2017. ISBN: 978–606–37–0187–0; letölthető PDF könyvként: <http://www.editura.ubbcluj.ro/www/ro/ebooks/domains.php?id=21>

Oláh Zoltán: *Átok és bosszú, panasz és dicsőítés a zsoltárokbán*, Presa Universitară Clujeană – Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár 2017.

<http://www.editura.ubbcluj.ro/www/ro/ebooks/domains.php?id=21>

Oláh Zoltán: „*Hermeneutikai küzdelem a 137. Zsoltár „terrorénekével*” in Benyik György szerk., *Háború, gyűlölet és kiengesztelődés a Bibliában*, JATEPress, Szeged 2016, 141–150.

Orosz Atanáz: szerk. *Hetvenes–bibliás és patrisztikus tanulmányok*, Nyíregyháza 2004.

Orosz Atanáz: *Az egyházatyák zsoltármagyarázata a húsvét fényében*, Vigília (2008/4), 259–267.

Orosz Athanáz, *A zsoltár-ima a szerzetesség hajnalán* (tanulmány) Vigília 69 / 2004, aug. <https://vigilia.hu/regihonlap/archiv.html>

Szabó Mária: *A zsoltárok kincsei, Zsoltárfordítás nyelvi–filológiai jegyzetekkel*, Szent Jeromos Kiadó Budapest, 2013.

Simon T. László: *Hozzatok szavakat magatokkal, Közelítések a zsoltárokhoz*, L’Harmattan – Budapest, 2007.

Thorday Attila: *A zsoltárok mint az egyház imádságai*, Vigília 73/4 2008, 250–258.

Xeravits Géza: *A Zarándokzsoltárok*, Lectio Divina 3, Szent Maurícius Monostor – Bakonybél, L’Harmattan – Budapest, 2006.